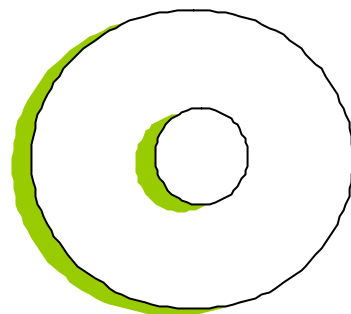


B•E•L NIEUWSBRIEF



Bewonersvereniging EVA Lanxmeer - jrg 7 nr 5 - sept 2004

Redactioneel

Dit is de laatste keer dat ik namens de redactie een korte inleiding schrijf. Na een aantal jaren stop ik met redactiewerk. Ik ga een opleiding doen en daarvoor probeer ik mijn agenda zoveel mogelijk leeg te krijgen.

Ik heb met veel plezier het redactiewerk gedaan, niet in de laatste plaats omdat de sfeer in de redactie prima is! Bovendien merk je dat in onze wijk bewoners erg betrokken zijn en dat betekent onder meer dat we nooit te klagen hebben over kopij. En dat is voor een redactie echt een grote luxe. Tenslotte hebben we als redactie regelmatig complimenten gekregen voor de BEL-nieuwsbrief, en het is altijd prettig om te horen dat er waardering is voor je werk!

Het enige nadeel dat het redacteurschap met zich meebrengt is dat je de nieuwsbrief al gelezen hebt als hij op je deurmat valt. Het verrassende is er dan al af. Ik verheug me er op dat dat binnenkort verleden tijd is.

In de afgelopen maanden zag ik de bewoners van de vierde fase zich langzamerhand settelen in de wijk. Na de eerste drukte die verhuizen met zich meebrengt, had een aantal van hen tijd de pen op te pakken en een bijdrage te schrijven voor deze BEL-nieuwsbrief. Ik ben erg benieuwd hoe de inrichting van de nieuwe hoven er uit gaat zien. Veel succes allemaal!



Machteld van der Veen

Inhoudsopgave:

Redactioneel
EVAtopia (column)
Contactpersoon 4^e fase
Informatie avond Energie
Van variabel naar vast,
Verbruik verwarmingsinstallatie ...
Huishoudwater
Kijk op de wijk
Nieuwbouw in Lanxmeer
Proeftuinberichten
Pioniersveld 4^e fase

Verhuizen is verschrikkelijk
Zomerfeest
Zomerwerkwerf
Groots wijkfeest
Dieren in de wijk
EVA Literair
Vraag en aanbod
Een ton rijker
Project Opvang Anders
Hofnieuws
Waterperikelen
Colofon/agenda

EVATOPIA

Ze hebben het, zo bedenk ik terwijl ik met een gangetje van 190+ het gele monster de linkse van de drie rijstroken van de Autobahn tussen Berlijn en Hannover op druk, bij onze oostburen toch eigenlijk best voor elkaar. Overigens niet als het op Autobahn-regelgeving aankomt, want tegenover een ongelimiteerde maximumsnelheid staat kennelijk een eveneens ongelimiteerde minimumsnelheid en zoveel vrijheid kunnen veel automobilisten niet aan. Dat blijkt maar weer eens als je zorgeloos en met gezwinde spoed op de middelste baan doordieselt en plotsklaps een voorligger voor je neus krijgt die met 85 iemand gaat inhalen die op de rechterstrook met 79,5 voortkruipt. Een zwieper naar links is dan de enige remedie maar levert tegelijk de bestuurder van de met 250- aanstormende Mercedes Silberpfeil een lichte hartverzakking op (nu heb ik het toevallig helemaal niet op de vaak jammerlijke combinatie autobestuurder in dat soort situaties en toen ik het kunstje nog eens kon herhalen - ook Beamers en Porchies hebben vaak foute baasjes - liet ik het zeker niet na, maar dit terzijde). Goed, het moet gaan over waarmee ze het bij hen van hiernaast wél voor elkaar hebben en dat is dus het hofleven. We nemen op aanraden van een kenner van het hofleven hier een daar eens een kijkje in Berlijn en staan perplex. Terwijl we ons met 30+ graden Celsius voortbewegen langs de fraaie steegjes en pleintjes, op een manier zoals je de deelnemers aan de excursies door ons ecodurp ook altijd ziet doen, ontdekken we hoeveel verder ze daar zijn. Reist hier, op een stads-

boer, scheepsbouwer, zielknipper en enkele woordkunstenaars na, vrijwel de hele goeemeente elke ochtend met broodtrommel in de aktetas het durp uit om ver van hof en haard het gezinsinkomen bij elkaar te klussen, in de Berliner Höfe huldigen ze het principe ter plekke geld te maken. Bij voorbeeld en voorkeur door op grote schaal het bij toeristen zoals wij uit de zak te kloppen. Rondleidinkjes, winkeltjes zus en zo, ateliers, horeca of cursussen, alles is er binnen handbereik en overal hangt een prijskaartje aan. Nu gaan we niet zo ver het hofleven van een Betuws ecodurp op één lijn te stellen met dat van een metropool, maar we zouden onszelf ernstig te kort doen als we er niets van willen opsteken. Zeker nu de agenda's van de diverse hofvergaderingen enkel nog marginale kwesties bevatten en bosjes ecodurpelingsen zich te pletter vervelen kunnen we stellen dat de tijd is rijp voor een nieuwe fase in dit ooit zo beloftevolle proces. Het lukte in Culemborg niet met Playmobilland, nationaal fruitmuseum of een met Hongkong-geld gefinancierd sport/vergader/hotelcomplex - projecten die met veel tamtam werden gepresenteerd maar d'een na d'ander roemloos ten onder gingen. Maar nu staan de sterren gunstiger dan ooit. En verkijk u niet op de schaal. Kaatsheuvel heeft z'n Efteling, Biddinghuizen Six Flags; alles is mogelijk zo lang je er maar in gelooft. Grijp die kans en zet u in voor EVAtopia!

Bram van Schaik

GEZOCHT: CONTACTPERSOON WIJKMONITORING 4E FASE

Twee keer per jaar verzamel ik van alle woningen in de wijk de meterstanden van gas, water en elektriciteit. De resultaten helpen slecht functionerende apparatuur op te sporen en geven inzicht in het eigen gedrag. U kunt regelmatig over de resultaten lezen in de BEL nieuwsbrief.

Voor het verzamelen heb ik per groep woningen een contactpersoon. Ik heb nu vier contactpersonen, voor de vier hoven van de eerste en tweede fase. Om de nieuwe woningen in de vierde fase bij de wijkmonitoring te kunnen betrekken, is ook daar een contactpersoon nodig.

De taken van de contactpersoon zijn twee keer per jaar (in november en mei):

- het rondbrengen van de formulieren
- het verzamelen van de ingevulde formulieren (kan via e-mail)
- het overnemen van de meterstanden in een Excel document

Alles bij elkaar kost dit 1 tot 2 uur per half jaar.

Ik verzoek geïnteresseerden zich bij mij te melden.

Mario Huizinga
m.huizinga@hetnet.nl

INFORMATIEAVOND ENERGIE

voor Tweede Fasers en Kwarteel

De *Werkgroep Energie en Installaties (WEI)* heeft zich de afgelopen tijd bezig gehouden met ervaringen met wand- en vloerverwarming van bewoners van de Tweede Fase en Kwarteel en de door Vitens geleverde warmte.

Veel vragen zijn aan bod gekomen, waaronder vragen over het warmtetarief en de door Vitens gepresenteerde rekening.

De WEI wil u van harte uitnodigen voor deze avond met deskundigen zoals

- de heer *Dick Sidler*, ontwerper en bewaker van het wijkenergieconcept;
- een vertegenwoordiger van Vitens en
- de heer *Gerrit van Tintelen*, die voor een aantal bewoners het jaarlijks onderhoud verzorgt.

**WOENSDAGAVOND 13 OKTOBER 2004; aanvang 20.00 uur
IN DE ZAAL VAN HET PROJECTBUREAU NAAST BARTJE**

PROGRAMMA:

1. Opening door de gespreksleider voor deze avond.
2. Uiteenzetting door Jan Hanhart over de verbruikscijfers zoals die uit de monitoring van Mario Huizinga naar voren zijn gekomen over het jaar 2003-2004.
3. Uitleg door Dick Sidler over de prijstelling van het warmtesysteem zoals die in de ontwerpfase ontstaan is.
4. Gerrit van Tintelen vertelt over zijn ervaringen met het onderhoud en reparaties van de diverse installaties en waar, naar zijn inzichten, de hoge verbruiken van sommige bewoners aan te wijten kunnen zijn.
5. De vertegenwoordiger van Vitens zal het beheer van het warmtenetsysteem en de huidige tariefstructuur nader toelichten, bekeken vanuit het verleden en hoe zich dat kan ontwikkelen.
6. Pauze
7. Mogelijkheid om vragen te stellen aan de verschillende sprekers.
8. Sluiting.

De WEI-groep leden: Jan Hanhart, Lidwien Oomens, Martin Ouwerkerk en Ed Zijlemaker

AANVULLING/UITBREIDING REDACTIE

Met het vertrek van Machteld van Veen bestaat de redactie uit twee personen. We willen graag een redactie van vier personen samenstellen afkomstig uit verschillende delen van de wijk. De redactieleden wonen in hof 2 en hof 3. Hierbij nodigen we nieuwe enthousiaste bewoners uit hof 1, 4, Kwarteel en de 4^e fase uit om het redactiewerk te ondersteunen.

De BEL-Nieuwsbrief verschijnt zes keer per jaar, de vergadering zijn kort en overleg gaat voornamelijk via de mail. Heb je belangstelling neem dan even contact op met Gonda Baard of met Mario Huizinga.

De redactie

VAN VARIABEL NAAR VAST, VAN GEBRUIK NAAR GETOB

Het zal nog wel even duren voordat het woord energie uit de kolommen van dit steeds fraaiere blad verdwijnt. Dat is maar goed ook want de olieprijs heeft met \$44,-/vat een nieuw record geslagen. Politieke onrust en een sterke groei van Aziatische economieën zijn daar in eerste instantie debet aan, zo lijkt het. In de jaren '70 en '80 waren er vergelijkbare crises met pieken van \$35,-. Dat waren allereerst de 1e oliecrisis in 1972 (Den Uyl: "het wordt nooit meer als vroeger"), in 1986 en in 1989 (Iran-crisis). Vóór 1972 was de olieprijs voor lange tijd \$17,-, daarna werd deze bevroren op \$25,-. Zou de olieprijs nu op \$44,- blijven hangen dan zou dat overeenkomen met een gemiddelde stijging van ca 3% per jaar sinds het \$25-tijdperk. De piek van nu is dan ook op te vatten als een inflatiecorrectie, evenals dat in de jaren '80 het geval was ten opzichte van het \$17-tijdperk.

Dat er voor ons "groene staatje" EVA-Lanxmeer op deze ontwikkeling is geanticipeerd blijkt uit het stellen van de 40 GJ-limiet. Elders in de nieuwbouw is het brandstofaandeel in de energierekening aanzienlijk hoger en werkt de prijsstijging sterker door. Dat aan de 40 GJ-limiet al aardig is voldaan blijkt uit de cijfers, die Mario Huizinga in het vorige nummer heeft gepubliceerd. Rekenend met een aardgasverbruik van 0,6 GJ per GJ warmte uit de warmtemeter is het totaalverbruik gemiddeld ca 47 GJ per woning. De 20 GJ voor elektriciteit en de ca 10 GJ voor warmwater zijn ongeveer volgens ontwerp, dus de overschrijding zit hem in de verwarming.

Voor ons is het probleem echter verschoven van overmatig verbruik naar tobben met zuiniger installaties. Het is maar net wat je liever hebt. Het einde van het getob met kalk in de aanvoer naar de gasboiler is in zicht, nu Jan Nouwens op het lumineuze idee kwam om de kalk met zuur te verwijderen. We denken,

dat dit tenminste eenmaal per twee jaar nodig is en gaan Van Tintelen vragen of, hoe en tegen welke kosten hij deze service kan leveren.

Het verzoek om herziening van het vastrecht voor warmte ligt inmiddels formeel bij Vitens. De 2e fasers hebben extra moeten investeren in de gasboiler en Het Kwarteel heeft de distributie binnen de hof zelf betaald. De Pijnenborgh-woningen zijn uitgerust met dure warmtepompjes voor heet water, dus daar is ook een correctie op zijn plaats, willen de bewoners niet meer betalen dan met een eigen HR-ketel, het z.g. "niet-meer-dan-anders"-principe, waar de warmtelevering in Nederland op berust. Het is een van de onderwerpen, die op de voorlichtingsbijeenkomst van 13 oktober aan de orde zal komen. Het Kwarteel nam zijn gebouw hartje winter in gebruik. Wijs geworden door de ervaring in de eerste en tweede fase zijn de kinderziekten snel aangepakt en doorgespeeld aan installateur Ponsioen. De WEI concludeert wel, dat ingebruikname van duurzame energiesystemen niet kan zonder goede samenwerking tussen bewoners en installateur.

De leverancierskeuze is sinds 1 juli vrij. Vrijheid blijheid en/of samen sterk? Beide opvattingen zijn waar. Als wijk ben je in de positie om in onderhandeling te treden met de huidige stroomleverancier NUON, die uiteraard belang heeft bij het handhaven van zijn marktaandeel. Het gaat dan niet alleen om een kwantumkorting, bijvoorbeeld een beter PV-terugleveringsstarief maar ook om de vraag of er een "common ground" is op het gebied van duurzaamheid en woonlasten.

*Jan Hanhart,
Bewoner Kwarteel*

HOE HOUDT IK HET VERBRUIK VAN DE VERWARMINGSINSTALLATIE ONDER CONTROLE?

Uitgangspunt:

Het vooruit berekende verbruikscijfer voor een gemiddeld huis in EVA-Lanxmeeer bedroeg 15 Giga Joule, dit is dus een theoretisch getal.

Is dit realistisch?

Ja, de acht huurhuizen aan het Martinus Nijhoffpad hadden gemiddeld een

verbruik van precies 15 GJ en ook andere huizen in de wijk zaten bij dit getal in de buurt, (zie gepubliceerde monitoringcijfers van Mario Huizinga in de laatste BEL-Nieuwsbrief).

Uiteraard waren er ook hogere verbruiken te noteren en die bewoners zullen hier ongetwijfeld anders tegen aankijken.

Overigens is het bij deze lage temperatuurverwarming een bekend verschijnsel dat de verbruiken in identieke woningen enorm kunnen verschillen. Verschillen met een factor 4 zijn meermalen gemeten en zijn geheel te verklaren uit bedieningsverschillen van de bewoners. Waar de een 15 GJ verbruikt komt de ander tot 60 of nog hoger. Gebrek aan goede voorlichting is mogelijk een belangrijke oorzaak en de individuele beleving van het warmteniveau speelt daarbij ook een rol.

Hoe is die 15 GJ bereikt?

Overdag de thermostaat zo laag mogelijk b.v. 20 graden en 's nachts niet te laag b.v. 19 graden.

Ook uitstekende resultaten werden bereikt door bewoners die de thermostaat 's nachts en overdag op dezelfde temperatuur instellen, zoals de laagste verbruiker van Kwarteel deed, 19 of 20 graden is hiervoor een goed uitgangspunt.

Ook 's nachts een vaste waarde instellen b.v. 18 of 19 graden en dan 's morgens laten staan als de zon schijnt en met de hand wat hoger zetten bij een sombere koude dag had een laag verbruik tot gevolg.

Het voordeel van wandverwarming is de aangename stralingswarmte en een gelijkmatige luchttemperatuur, die daardoor lager kan zijn.

Ook door het ontbreken van tocht kan met een lagere temperatuur volstaan worden dan met radiatoren. Het totale stralingsoppervlak is groter en beperkt daardoor de luchtbeweging in het vertrek.

Het 's nachts veel lager zetten van de thermostaat b.v. op 16, leidt tot een hoger verbruik, door de traagheid van het systeem moet dan lang energie geleverd worden om het gat met de dagtemperatuur van b.v. 20 graden te overbruggen. Over dit verschil van 4 graden doet het systeem ca. 4 uur

Temperatuur is een verschijnsel waar je aan went, elke graad dat de thermostaat omhoog gaat kost een heleboel meer verbruik!

Wat is nog meer gewenst?

's Nachts de huiskamerdeur dicht houden, gordijnen dicht en ventilatieroosters sluiten.

Wel hierbij de vochtigheidsgraad in de gaten houden, een grote vochtigheid kost ook extra verwarmingsenergie.

Het Kwarteel

Het Kwarteel heeft geen mechanisch ventilatiesysteem zodat dat daar niet opgaat. De huiskamer is de ruimte waar de thermostaat zit en waar de temperatuur zo lang mogelijk vastgehouden moet worden. Het is ook belangrijk 's winters overdag de zonwering niet te gebruiken, zonnewarmte is gratis en in onze goed geïsoleerde huizen blijft deze warmte lang aanwezig.

Metten en controleren

Controleer of de twee rode afsluitkranen in het systeem open staan, dus met de handles in de lengterichting van de buizen. Minstens een maal per maand de stand van de warmtemeter aflezen en noteren.

Als we uitgaan van een normaal verbruik van 15-20 GJ per woning, dan weten we meteen dat in de 6 wintermaanden ca. 3 GJ per maand verbruikt kan gaan worden bij een bewust zuinige afstelling van de thermostaat.

Is het verbruik belangrijk hoger dan is er nog een mogelijkheid iets te corrigeren en eventueel bij anderen te rade te gaan om te zien wat er fout gaat. Probeer wat uit en bekijk na een maand het resultaat.

Eco-team

In de Martinus Nijhoffpadhuizen kwamen en komen de bewoners om de twee maanden bij elkaar waarbij de opgenomen meterstanden bekeken werden en geanalyseerd.

Later werd door de bewoners een ECO-team ingesteld waarbij om de beurt een milieuonderwerp werd uitgewerkt en besproken tijdens de tweemaandelijksse bijeenkomsten. De onderwerpen waren b.v. afval, gasverbruik, elektriciteit, water, vakantiereizen zonder auto en vliegtuig.

Zo leer je nog wat van elkaar en het draagt ook bij tot een goede onderlinge verstandhouding in de hof.

Hopelijk kunnen ook anderen van het bovenstaande iets leren en het jaarlijks verbruik terugbrengen tot een normaal niveau.

Ed Zijlemaker WEI groep

Bewoner Martinus Nijhoffpad

HUISHOUDWATER

Als het goed is heeft Vitens aan iedere bewoner een brief gestuurd waarin het bedrijf aangeeft waarom het geen huishoudwater gaat leveren. Anders komt die brief binnenkort. De brief is opgesteld na overleg met de BEL, het is dus een gezamenlijke actie. Een korte reconstructie van onze bemoeienissen met dit onderwerp.

In het voorjaar van 2003 schreef staatsecretaris Van Geel aan de Tweede Kamer dat hij van plan is om aan de levering van huishoudwater strenge regels te verbinden en voor grote projecten te verbieden. Proefprojecten in diverse Vinex-wijken brachten problemen en risico's voor de volksgezondheid aan het licht. In die brief bleven openingen voor bijzondere gevallen.

Wij beschouwen Lanxmeer als zo'n mogelijk uitzonderingsgeval en we hebben in oktober bewoners opgeroepen om actie te ondernemen om alsnog huishoudwater te krijgen.

In november stuurde Vitens bewoners een brief waarin het bedrijf aankondigde het 'tweede leidingennet' te ontmantelen, omdat de overheid grootschalige levering verbiedt. Als tegemoetkoming werd een bedrag van 200 euro aangeboden, minus 20 euro voor elk jaar dat iemand reeds drinkwater tegen huishoudwatertarief ontvangt. Veel bewoners hebben een brief teruggestuurd waarin ze aangaven veel waarde aan levering te hechten, en meer schade te leiden dan de in het vooruitzicht gestelde € 200 in geval levering niet zou plaatsvinden.

Wij hebben Vitens geschreven dat de Staatsecretaris bij het noemen van mogelijke uitzonderingen op dat verbod juist Lanxmeer voor ogen heeft gehad. En we hebben gevraagd onder welke voorwaarde Vitens dan **wel** bereid is tot levering.

In februari 2004 stuurde Vitens ons een reactie waarin stond dat het Ministerie van VROM levering door waterbedrijven sowieso verbiedt, maar dat er voor kleinschalige projecten (bijvoorbeeld een huizenblok) mogelijkheden blijven. Maar dat bewoners het huishoudwater zelf moeten 'aanmaken'. Vitens levert het niet. Wij hebben Vitens per brief gevraagd om ons in contact te brengen met de betrokken ambtenaren van het Ministerie, om uit hun eigen mond te horen dat het waterbedrijven inderdaad verboden is te leveren.

Hierop heeft Vitens ons uitgenodigd voor een overleg. Daaruit is een gezamenlijke brief ontstaan die aan de Inspectie VROM is gestuurd en die via het Ministerie weer bij de Inspectie is terechtgekomen. In juni volgde de reactie van de Inspectie VROM, waarbij het leek dat een multidisciplinaire adviescommissie zich inmiddels over de zaak had gebogen.

Tijd voor een tweede overleg met Vitens. Want in de reactie van de Inspectie werden de eisen die aan huishoudwater worden gesteld nader gespecificeerd. En die eisen zouden huishoudwater vele malen duurder maken dan drinkwater, onder andere doordat:

- het alleen voor toiletspoeling mag worden gebruikt, waardoor het volume (en de toch al geringe milieuwinst) halveert;
- er in iedere woning een jaarlijkse controle dient plaats te vinden om correct gebruik te verifiëren, door de bewoners te betalen dus;
- van iedere woning het tweede leidingennet moet worden aangepast.

Tijdens dat overleg (tussen Vitens en BEL dus) is besloten om het huishoudwater niet te gaan leveren, omdat de uitgangspunten voor levering niet meer actueel zijn: de milieuwinst is beperkt en het is zeker niet goedkoper. De tegemoetkoming blijft intact, en is dezelfde als voor bewoners van Parijsch, die ook geen huishoudwater krijgen. De ontmanteling van het tweede net inclusief de watermeters gaat door. Maar Vitens wil op verzoek meedenken over toepassing op kleine schaal, waarbij een groep bewoners of een instelling als het EVA-Centrum voor zijn eigen huishoudwater zorgt, conform de strenge eisen.

Alle moeite is niet voor niets geweest. We weten nu veel beter waarom levering niet doorgaat, we hebben ons gemanifesteerd als volwaardige gesprekspartner, we hebben een relatie met Vitens opgebouwd, en het bedrijf heeft toegezegd mee te denken over eventuele latere toepassingen op kleine schaal. En van het nog te ontvangen geldbedrag kan iedere bewoner op zijn of haar manier voorzieningen bekostigen die drinkwater besparen, door een regenton te plaatsen of een pomp te slaan bijvoorbeeld.

Rudi Oortwijn (namens het bestuur)

KIJK OP DE WIJK

Jeanne, bedankt! Ik had geen enkel vermoeden dat ik nu al de gelegenheid krijg om in deze rubriek te schrijven.

Mijn naam is Eduard Manusama en Ernie is mijn echtgenote. Onze zoon is Asyer en onze dochter is Olivia.



familie Manusama

Wij wonen op Anna Blamanweg 8, waar aan de voorkant een jeu de boules baan ligt en aan de achterkant een ontzettend grote heuvelachtige tuin waar verschillende kleurrijke bloemen, planten, fruit bomen, tafel met bijbehorende banken en speelattributen voor de kinderen aanwezig zijn.

Een ideale tuin voor de kinderen en hun ouders. Deze ouders ofwel de buren kende ik jaren voordat de wijk was ontstaan. Van voorvergaderingen, bijeenkomsten en de borrelavonden (voor mij: koffie avonden; ik drink geen alcohol), leer je ze persoonlijk kennen. Het zijn fantastische mensen; zeer behulpzaam, heel vriendelijk en spontaan. Dat was mijn eerste indruk van deze 'groep' ten opzichte van de andere groepen op de samenkomsten van de wijken Parijsch, Molen-, Land- en Dijkzicht. Het is dus een van de voornaamste redenen waarom wij voor deze wijk (Lanxmeer) hebben gekozen. En daarom zijn wij onze Heere God, De Schepper van hemel en aarde dankbaar dat wij in een wijk met deze fantastische mensen mogen wonen.

Bij deze gelegenheid wil ik mijn hartelijke dank betuigen aan alle bewoners van hof 3 en 4 voornamelijk Marleen Kapitein, de bewoners van de fase 1 met name de bewoners van het hoekhuis aan de Pieter Aafjespad-Anna Blamanweg, BEL bestuursleden en Rob Vleeming voor jullie begrip en medewerking tot aan de realisatie van een parkeerplaats voor mij. Ik had voor die plaats bijna de hoop opgegeven sinds ruim een jaar na het verzoek geen reactie van de Gemeente te hebben ontvangen (goed bericht, goed bericht?). Tijdens een van de warme zomerdagen van vorig jaar zei Marleen: "Maakt geen zorgen, het komt wel goed". Circa drie maanden later, stond mijn parkeerplaats er! Het is een doorbraak in de geschiedenis van onze wijk. Bij deze wil ik ook Lambik extra bedanken voor het verfraaien van de parkeerplaats. Alhoewel de groei van de beplanting niet naar behoren ging, telt de goede bedoeling en de toewijding het meest. Lambik bedankt! Nog een bewijs dat wij in een unieke wijk wonen met geweldige wijkbewoners.

*Ik geef de pen door aan mijn naaste buurman:
Gertjan Sinke*

Machteld bedankt!

Vanaf augustus 2002 heeft Machteld zich ingezet om bewoners, BEL-leden en geïnteresseerden op de hoogte te houden van het gebeuren in de wijk Lanxmeer. Aan 13 nummers van de BEL-Nieuwsbrief heeft ze haar bijdrage geleverd en creatief meegewerkt. Het moment is voor haar gekomen om andere keuzes te maken en met het redactiewerk te stoppen. Machteld, bedankt voor wat je hebt gedaan. We hopen dat je de Nieuwsbrief nog met veel plezier zal willen en kunnen blijven volgen.

De redactie

NIEUWBOUW IN LANXMEER

Medio augustus ontvingen leden van de BEL een brief waarin 45 door opMAAT en Nijhuis nieuw te bouwen woningen ter verkoop werden aangeboden. Maar als die woningen er eenmaal staan, dan gapen er nog gaten in onze wijk. Leuk voor de jeugd, die braakliggende terreinen, maar wat zou daar nog gebouwd kunnen worden. Een inventarisatie van de plannen op dit moment.

Torentjes Alexandra Dietzsch

Op de twee veldjes tussen de boomgaard en de Toon Hermanshof en Lodewijk van Deysselhof staan al jaren appartementen gepland die door de BCW samen met bovengenoemde architect (bekend van Panta Rhei) ontwikkeld worden. Inmiddels zijn daar nieuwe ontwerptekeningen van gemaakt: rechthoekige woonblokken van drie etages hoog met deels een kuif als vierde verdieping. En een (mat?)glazen brandtrappenhuis. Het gaat per gebouw om zeven woningen waarbij de verhouding huur en koop niet bekend is.

Een zelfde soort 'torentjes' zijn ook getekend in de vierde fase vanaf de roze kubus tot en met de tijdelijke werkwerf. Een van beide gebouwen is echter stukken langer, en zal waarschijnlijk veertien appartementen herbergen die door stichting Timon voor begeleid wonen worden gehuurd. Het andere gebouw staat haaks op de weg en is via een loopbrug verbonden met het grootste gebouw. Hoeveel appartementen er op deze locatie in totaal worden gebouwd is niet bekend.

Zorgboerderij

De BCW heeft ook ontwerptekeningen van de zorgboerderij in bezit. Die komt te liggen aan het fietspad naar het zwembad, tegenover de boomgaard. Hoeveel mensen hier komen te wonen is niet bekend.

Kinderdagverblijf

Naast het Kwarteel ligt een langgerekt perceel waar Astrid Lindgren nu onderzoek doet naar de bouw van een kinderdagverblijf. Daar hopen we binnenkort meer over te kunnen vertellen.

Kaswoningen

Voor en achter de huidige kaswoningen heeft KWSA (de ontwerper van die kaswoningen) een locatie waarop ze huizen mag bouwen. Dat zouden weer kaswoningen worden, maar ontwikkelingen gaan erg traag.

Van Arnhem

Ook naast de boerderij van Kok aan de Rijksstraatweg ligt nog een terrein braak. Hier heeft aannemer Van Arnhem een optie op de grond, en staat er inmiddels al twee jaar (soms waait het om) een bord waarop drie grote woningen prijken. Deze locatie maakt geen onderdeel uit van het project EVA-Lanxmeer.

Twee vrije kavels

Op weg naar het zwembad staat de opvallende woning van ForeSee, aan de bouwweg. Tussen ForeSee en de tijdelijke werkwerf zijn nu twee vrije kavels ontstaan. Oorspronkelijk zou daar ook een torentje komen.

Sportschool

Deels in de heuvel (het amphi-theater) aan het eind van de oude Lekarm hebben enkele sportschoolhouders plannen voor een sportschool annex wellnesscenter. Ontwikkelingen staan nagenoeg stil.

Lek en Linge

Tussen het huidige schoolgebouw en het zwembad wordt een gebouw geplaatst waarin de brugklas van deze nog steeds groeiende school wordt gehuisvest. Het is zomer 2005 klaar. Ook heeft de school plannen voor een VMBO-gebouw. Dat zou tegenover De Unie komen te liggen aan de huidige bouwweg. De status van deze plannen is onbekend.

BCW

De woningbouwvereniging laat een nieuw kantoor bouwen aan het begin van de Frederik van Eedenlaan, naast Panta Rhei. Wat er met het huidige gebouw gebeurt, is onbekend.

't Praathuis

Op het grote schoolplein tegenover het Bertus Aafjespad worden nieuwe klaslokalen gebouwd. Die zijn in de zomer van 2005 klaar. De school ligt wel in Lanxmeer, maar is geen onderdeel van het project EVA-Lanxmeer.

Kerkgebouw

Achter Infocus en Panta Rhei is nog plaats voor een of twee kantoorgebouwen. De Volle Evangelische Kerkgemeenschap onderzoekt nu of ze er een gebouw willen neerzetten.

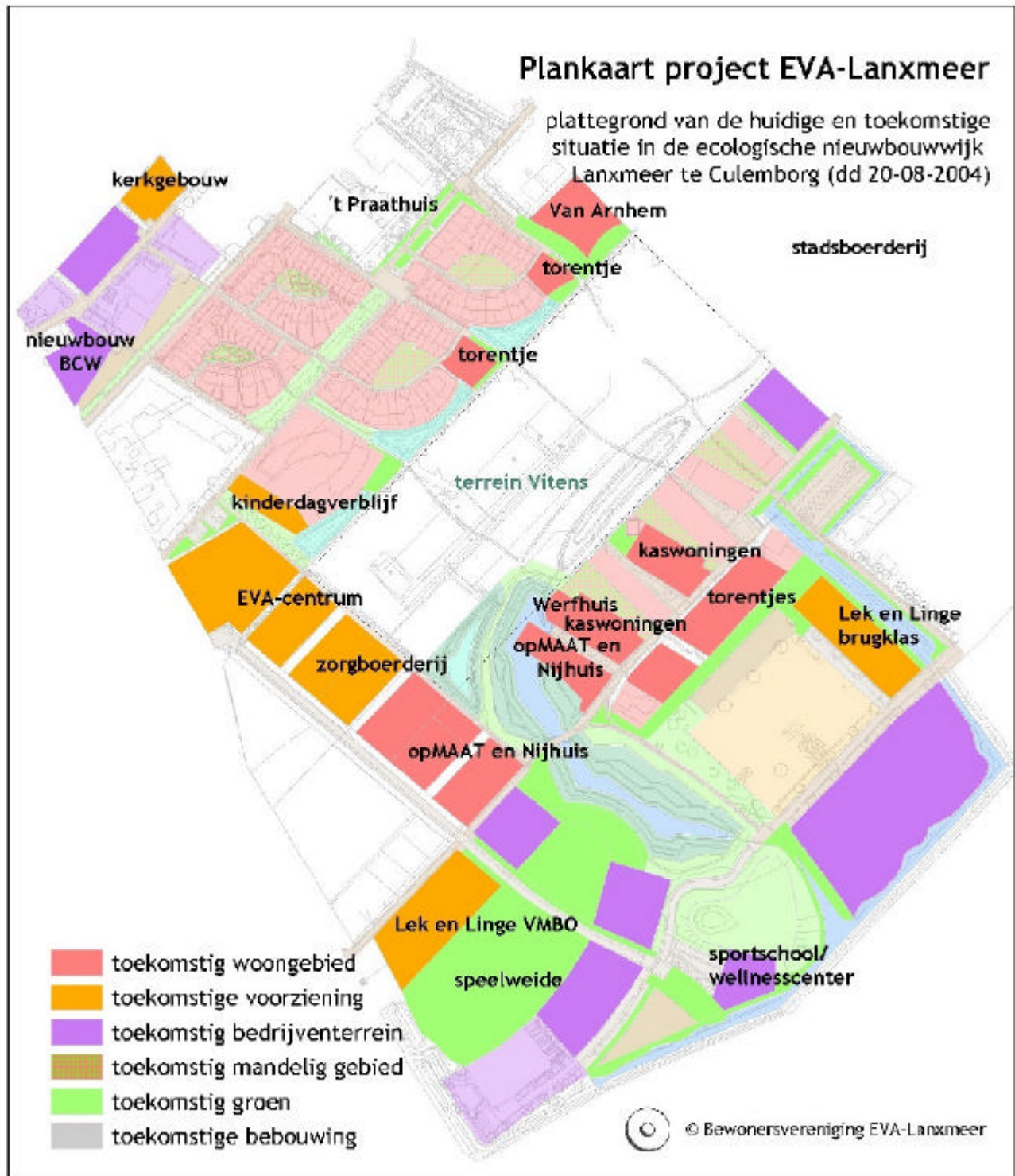
Kantorencomplex Caetshage

Anders dan de naam doet vermoeden zijn er plannen geweest voor enkele grotere kantorencomplexen naast De Unie en

tegenover Lek en Linge. Dus niet op het terrein van de stadsboerderij. Doordat de kantorenmarkt is ingezakt, zijn deze plannen van tafel, en is er nog veel braakliggend terrein. Dat kost de gemeente als eigenaar van de grond jaarlijks veel geld, want ze kunnen het niet aan een projectontwikkelaar of aan particulieren verkopen.

En zo zijn er wellicht nog enkele plekken waar gebouwd kan worden. Over de ontwikkelingen rond het EVA-Centrum, de biogasinstallatie, de stadsboerderij, het Werfhuis en de speelweide volgt hopelijk in volgende Nieuwsbrieven meer.

Rudi Oortwijn
(deelnemer projectgroepvergadering)



PROEFTUIN VAN STADSBOERDERIJ CAETSHAGE

Op dit moment zijn er volop:

aardbeien suikermais

Pluk ze nu die heerlijke zoete kolven. Ze zijn er maar gedurende kort tijd (èèn à twee weken). Pluk ze vlak voor dat je ze gaat eten. Na het plukken wordt de suikers langzaam omgezet in zetmeel.

sperzie- en spekbonen

De sperzie bonen zijn er in paars, geel en groen en hangen aan de lage bonestruiken. De spekbonen zijn er in paars en groen en hangen aan de stokbonen achterin. De spekbonen zijn dik (ongeveer 1 cm dik) en lekker mals.

Daarnaast zijn er:

- Aardappelen (grote, kleine, kruimig, vast en salade, geel, rood en paars)
- Appels (James Grieve eerste oogst, nog een beetje zuur)
- Een beetje Sla
- Snijbiet
- Courgettes (met mooi weer heel wat)
- Bietjes (oranje, rood, wit en rood/wit gestreept)
- Mirabellen (kleine gele pruimpjes)
- Tomaten
- Tomatillo's
- Worteltjes (oogsten met prikfork uit pipowagen)
- Verse knoflook (in de pipowage of oogsten tussen de aardbeien met prikfork))

De verkooptijden zijn:

Maandag 16.30-18.00 uur
Donderdag 11.30-12.30* 16.30-18.00 uur
Zaterdag 11.30-12.30 uur

*Verkoop door kinderen van de werfklas

Vrijwilligers

We kunnen tijd vrijwilligers gebruiken voor het werken in de proeftuin. Maandag- en donderdagmiddag werken we daar in ieder geval.

Andere tijden in overleg.

Verdere info bij Rutger van Mazijk, caetshage@wanadoo.nl, 0345-513452



Hoogste punt

Op vrijdag 9 juli vierden de (aanstaande) bewoners van de Hendrik Marsmansweg, het Martinus Nijhoffpad en de Toon Hermanshof samen met de bouwers het bereiken van het hoogste punt in de nieuwbouw.

Als aandenken brachten de nieuwe bewoners een regel uit het beroemde gedicht (Denkend aan Holland) van Marsman mee



PIONIERSVELD FASE 4

ROSALIE LOVELINGPAD EN WILLEM KLOOS PAD

Na jaren voorbereidingen en bouwen zijn in de afgelopen maanden eindelijk de woningen opgeleverd aan het Willem Kloospad en het Rosalie Lovelingpad. Het zijn drie rijtjes met gezamenlijk dertig koop - en huurwoningen gesitueerd aan het Henriëtte R. Holstpad en dichtbij de kaswoningen aan het A. Romein-Verschoorpad.

De architect, Rens Pijenborgh, uit 's Hertogenbosch, is de ontwerper van de dertig woningen. Het aannemersbedrijf Van Houwelingen heeft deze huizen met veel gevoel voor kwaliteit en detail gebouwd. De middelste rij bestaat uit negen zogenaamde serrewoningen. Het opdrachtgeverschap lag deels bij de BCW (21 woningen) en deels bij individuele kopers (de serrewoningen).

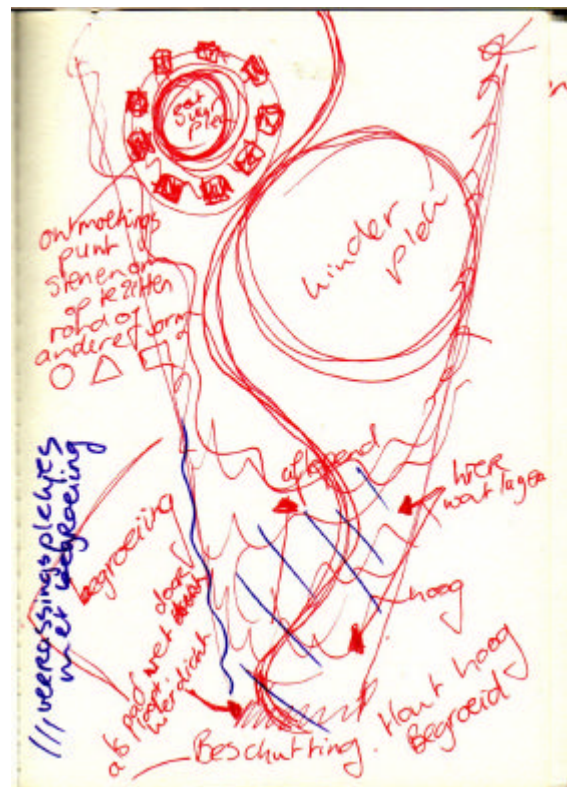
De meeste nieuwe bewoners hebben elkaar al eerder ontmoet. De kopers van de serrewoningen nemen al bijna twee jaar deel aan een voorbereidingsgroep. Alle nieuwe bewoners hebben elkaar al leren kennen tijdens feestelijkheden: bij de eerste paal en het behalen van het hoogste punt. Zij komen uit de regio (inclusief Utrecht). Van ver komt een gezin uit Maastricht. Van dichtbij is iemand die hiervoor woonde in de Frederik van Eedenlaan.

De laatste verhuizing stond gepland voor 23 augustus, zodat nu iedereen verhuisd is. Zoals het steeds gaat, is ook hier iedereen in het begin vooral bezig met zijn eigen besognes. Verhuizen, dozen uitpakken, klussen, bezoek ontvangen en als het even kan nog op, was ook hier te zien. Veel spullen die buiten op de stoep blijven staan in afwachting op een definitieve plek in huis.

Het buurtje telt veel jonge kinderen. Die tussen 2 en 12 jaar zijn goed zicht- en hoorbaar. Vooral als in de binnenruimte (bedoeld als mandelige tuin) flinke plassen water staan. Enkele jonge bewoners gooien dan klodders modder naar elkaar. Andere kinderen laten bootjes te water. Al met al geven deze spelen de kinderen een vroeg – idyllische beeld. Ouders zijn ondertussen druk met het aanleggen van buitenterasjes – in multi culturele motieven. Plat Hollands, Griek – Romaans of Dubieus Duits. Regionale ondernemers doen goede zaken: dagen achtereen is de marmoleumlegger actief.

Vanuit het Pioniersveld bestaat een vaste pendel naar de lokale Gammavestiging. Stukadoors moeten later op vakantie, omdat de warmtewanden bedekt moeten worden met leemgrondlaag, leemdeklaag, een leemtoplaag en een afwerking met leemverf.

Tussendoor is er bovenop de heuvel een algemene bespreking over de inrichting van het mandelige binnenterrein. Bewoners worden bijgepraat en wisselen tegelijkertijd ervaringen uit over alle recente gebeurtenissen. De afgelopen maanden hebben de bewoners in verschillende werkgroepen daarvoor de plannen gemaakt. Zij hebben rekening gehouden met de wensen van stille genietters, van kinderen en of enkele anarchistische natuurliefhebbers. Op papier ziet het er schitterend uit.



Dit schetsje is alweer van februari 2004. Let op het verrassingsplekje .Daar zullen wij het volgende keer over hebben.

Jan Theunissen et al

ZOMERFEEST VASALISHOF 2004

14 Augustus om een uur of 11 waren er al diverse mensen bezig de Hof te versieren. Het was droog en de zon scheen zelfs. Zou het vandaag droog blijven?? De dag daarvoor had het stevig geregend en ook voor deze ochtend was er nog regen voorspeld. Het bleef uiteindelijk de hele dag droog en het was perfect fietsweer, want om 14.00 uur was de start van een puzzelfietstocht voor gezinnen. Deze fietstocht leidde door Culemborg oost en ging via het Rondeel met als eindbestemming het uitzichtpunt over de rivier. Onderweg moest men vragen oplossen en letters verzamelen. Hieruit kwam een cryptische omschrijving van een woord, dat geraden moest worden: Vasalishof. Na de fietstocht waren er diverse spelletjes voor de kinderen: met zakjes water gooien,

schminken en Luca en Anna hadden een act met kinderen. Daarna kon het brood bakken voor de kinderen beginnen, boven een vuurtje in de zandbak. Om een uur of zes begonnen we met de barbecue. Ieder huishouden had een salade of iets anders lekkers gemaakt. Peter en Cees speelden jazzy muziek en Marion en Jet kwamen hen versterken met hun zang. Ook Anna en Annemarieke speelden voor ons. Er is veel talent in ons midden!! De kinderen verrasten ons later op de avond met een zelfverzonnen optreden met ballonnen, die eindigde in een polonaise (Wat wil je nog meer als Nederlander!?!). Tot in de late uurtjes werd er gepraat en gelachen. Het was een gezellig en geslaagd feest!!

Ada van der Plas

ZOMERWERKWERF

Het Werfhuis komt uit de grond zetten. In de waterdichte betonnen kelderbak is het metselwerk bijna op alle plaatsen "boven" en de eerste vloeren liggen er op. Vorige week tijdens het Europese VIA-kamp e.a. waren er 20 mensen tegelijk in de kelderbak; we hebben de ontstane lichte achterstand op de bouwplanning ingelopen en lopen nu iets vooruit.

Vakantiewerkers en vrijwilligers van allerlei soort en leeftijd zijn welkom. Ken je jongeren die een zakcentje willen bijverdienen en het samen werken aan het Werfhuis leuk zouden vinden? Voor de bouwwerkzaamheden is er steeds deskundige begeleiding. Verder is er veiligheidsmateriaal als helmen en schoenen (en ook een verzekering).

Er is deze zomer en ook daarna voor allerlei mensen de gelegenheid om op de Werkwerf te werken. Er kan overnacht worden. Er kan meegegeten worden. Bij oververhitting kan er in twee grote vijvers (mensdiep) gesprongen worden. Ook kun je een "programma" kiezen waarbij de nadruk ook ligt op ontspanning en op een beetje werken. Ook mensen die graag voor anderen koken zijn welkom. Zo is er dit moment is er een Duitse Wwoofster (Willing workers on organic farms). Wellicht komen er ook mensen uit het Netwerk Alternatieve Reizigers (NAR) langs. Verderop in augustus zal er wel enige synergie optreden tussen de Werkwerf en het internationale

Ecotopia festival wat dit jaar in Gorinchem is van 9 t/m 23 augustus. www.ecotopia.nl, waar 500 mensen verwacht worden. Steeds is er wel een wisselend en interessant gezelschap op de Werkwerf aanwezig.

Neem als je wilt contact op.
Marien Faasse (06 54 65 75 29)
Rembrandt Modderkolk (06413 96 774)

zie ook www.werkwerf.nl

NB. De volgende Netwerkers-doendag is gepland op zaterdag 13 augustus 2004



Geboren op 20 maart 2004: Isabella. We feliciteren de ouders Martin en Sandra Barto en broer Alexander uit de Vasalishof met hun dochter/zusje!

VERHUIZEN IS VERSCHRIKKELIJK

Verhuisbericht

Oud adres: Thorbeckestraat 18.

Nieuw adres: Rosalie Lovelingpad 11.

Dat er mensen zijn, die daar lol in hebben; ik kan het mij niet voorstellen. Dat je moet bedenken of je met je toekomstige keuken de hoek om wilt of niet, terwijl er net vier paaltjes in de grond staan die de plek aanwijzen waar ooit je nieuwe optrekje zal verschijnen; ik heb er grote moeite mee. Dat je ineens weer met zo'n hypotheekmevrouw, voorzien van laptop, aan je eettafel zit, die je later nog zal belazeren waar je bijzit; wie zit daar op te wachten? En dan die verhuizing zelf: je hele hebben en houwen gaat weer door je handen. Wat een zooi verzamelt een mens toch! Confronterend. Maandenlang je thuis kwijt zijn omdat je je nieuwe huis aan het bewoonbaar maken bent, terwijl je oude huis steeds onbewoonbaarder wordt.



Klaas (links staand) en Renee (zittend, witte broek)

Waarom roept een mens dit over zichzelf af? Omdat we, zelf druk aan het werk in ons nieuwe huis, onze zoon ineens terugvinden bij een watertje op steenworp afstand. Oók druk bezig met een nieuw vriendje, om dammen en een huisje te bouwen voor de padden. Daarom. Omdat onze kinderen uren weg zijn, naar later blijkt 'op expeditie' langs meren (de waterleidingvijver), gebergten (de grondhopen in het waterleidinggebied), rivieren en moerassen (de vijvers) tot aan de grote weg (de provinciale weg). Ze hebben het er nog dagen over. Wij vertellen ze maar niet dat we doodongerust waren. Het is ons probleem dat we de wereld vol kinderen-doodrijdende-auto's en andere narigheid zien. En was dat ook niet

precies de reden waarom we besloten in Lanxmeer te gaan wonen toen we de kans kregen? Terwijl we nog niet zolang geleden ook al verhuisd waren, van Utrecht naar de Thorbeckestraat in Culemborg. We dachten in een ouderwets gezellige, gemengde buurt terecht te komen. Dat laatste klopte helemaal, maar in de praktijk betekende dat, dat iedereen 'veilig' achter z'n eigen Gamma-schutting kroop, in de geheel betegelde tuin. En wij, zelf auto-loos, 't hele weekend uitzicht hadden op de bus van de burens.

En de kinderen fijn op de 1 meter brede stoep konden spelen, want ja, dat troosteloze speeltuintje om de hoek, daar werd ik zelf eerlijk gezegd ook niet vrolijk van. De buurkinderen mochten trouwens niet op die stoep spelen, want dat vonden hun moeders eng.

Wij gunden onze kinderen een andere omgeving. En onszelf ook! Inmiddels zijn we 'over'. De meeste dozen zijn uitgepakt. We zijn niet de hoek omgegaan met de keuken en daar hebben we geen spijt van. En dat met die hypotheek komt ook wel weer goed, 't is tenslotte maar geld.

En de buurt? Die overtreft onze stoutste verwachtingen. De ruimte en de vrijheid die de kinderen hier hebben doen ons denken aan onze eigen jeugd, opgegroeid aan de Amstel en in Friesland tussen de weilanden. Altijd buiten. Mede dankzij het mooie weer én het gebrek aan schuttingen heerst er een groot 'camping-gevoel' in ons straatje. Op een hele vanzelfsprekende, aardige manier. We leven met elkaars wel en wee mee, maar lopen de deur niet plat. Toen Klaas ons terras had gelegd, kwam de buurvrouw ineens met een fles wijn aan om ons vrolijk te feliciteren met het behaalde resultaat. Er schoof nog een buurman aan (halverwege met het leggen van zijn terras), en we hebben de hele avond zitten borrelen om ons nieuwe terras in te wijden. Van die dingen. Geweldig. Natuurlijk blijft het niet zo. Wij zetten straks ook wat planten en struiken om ons terras, voor wat privacy. En 't wordt weer winter en dan moet je aanbellen voor een bakje koffie met buuf. Maar de basis is gelegd en die is ontzettend goed. Wij voelen ons stinkend rijk en bevoorrecht dat we hier mogen wonen.

*Renée Lankwarden & Klaas Krist
Jan Douwe & Aleid*

GROOTS WIJKFEEST

Zaterdag 18 september van 13.00 – 17.00 uur

Na vier jaren intensief overleg tussen bewoners (BEL-Groengroep) en Gemeente Culemborg en Vitens zijn we dan eindelijk zover. De samenwerkingsovereenkomsten zijn opgesteld. Op zaterdag 18 september volgt de formele ondertekening door Stichting Terra Bella (BEL-Groengroep) en Gemeente over het beheer van het openbaar groen in de wijk en Stichting Terra Bella en Vitens over het beheer van het groen op het Vitens terrein zoals de boomgaard, houtwallen, duintjes en rustgebied.

Dit heugelijke feit willen alle betrokken partijen vieren met een groots feest. Vanaf 13.00 uur wordt u ontvangen met koffie. Tussen 13.30 en 14.00 uur vindt de formele ondertekening plaats. Daarna starten allerlei activiteiten voor bewoners en genodigden. Bewoners maken muziek en geven rondleidingen. Kinderen kunnen zich laten schminken, educatieve proefjes doen in de natuur, broodjes bakken boven een kampvuur en een speurtocht maken. In de boomgaard van Vitens kunnen appels worden geplukt en kan appelsap worden gemaakt. Er kunnen verschillende beheeractiviteiten uitgevoerd worden. Verschillende stands met informatie over vogels, insecten, bijen, vlinders en waterbeestjes zullen kunnen worden bezocht. Bijdrages worden geleverd door Afdeling Beheer en Communicatie van de Gemeente, Terreinbeheer Vitens, het BEL-bestuur, Stichting EVA, Vlinderstichting, Natuur en Milieu Educatie, Natuur en Vogelwacht, Waterschap Rivierenland, Landschapsbeheer Gelderland, Stichting Hoogstamfruit, Stichting Caetshage, Twin Design, CLM en vele anderen.

Dit alles start om 13.00 uur in het nieuwe gebouw Panta Rhei van Twin Design bij het station waarin ook het CLM is gehuisvest. Bij mooi weer gaan we na de ondertekening de wijk in en om 16.00 uur sluiten we af bij het kampvuur onder het genot van een drankje.

Nog steeds kunnen we vele helpende handen gebruiken. Dus als je tijd en zin hebt meld je dan bij de volgende personen:

- Catering: Jaqueline Aggenbach, Bertus Aafjespad 13, tel 512732
- Appels plukken en sap maken: Dick Boland, Toon Hermanshof 13, tel. 522250
- Leuke activiteiten voor kinderen: Camiel Aggenbach, Bertus Aafjespad 13, tel 512732
- Rondleidingen: Lambik Swinkels, Jan Jacob Slauerhoffpad 11, 513094
- Riet trekken in vijvers: Jandrik Kievit, Lodewijk van Deijsselhof 13, tel 548658
- Leilindes opbinden: Dick Boland, Toon Hermanshof 13, tel. 522250
- Schminken: Sandra de Wolff, Jan Jacob Slauerhoffpad 11, tel 513094
- Kampvuur: Jandrik Kievit, Lodewijk van Deijsselhof 13, tel 548658
- EHBO: Camiel Aggenbach, Bertus Aafjespad 13, tel 512732
- Muziek: Gerrit Jan Onk, Bertus Aafjespad 11
- Logistiek en Techniek: Irma Mommers en Lambik Swinkels, tel 530791 en 513094

Meer informatie en een aparte uitnodiging ontvangt u nog in de brievenbus.

Lambik Swinkels



Geboren op 16 juli 2004: Suze. We feliciteren de ouders Saskia en Kees en broer en zus Maarten en Meike uit het Antoon Coolenpad met de geboorte van hun dochter en zusje Suze!

DIEREN IN DE WIJK

Insectenexcursie

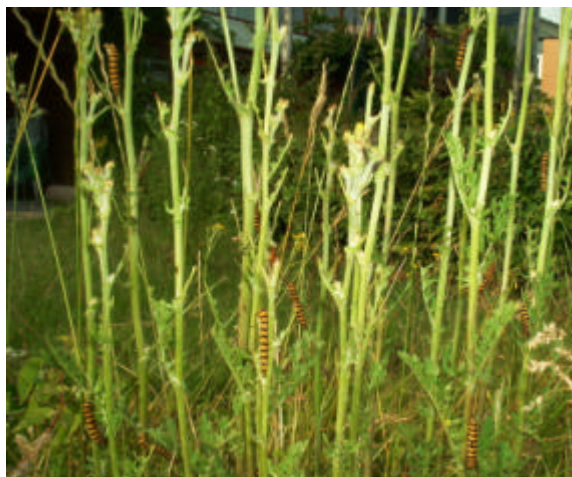
Zaterdag 3 juli vond de insectenexcursie onder leiding van Annette van Berkel plaats. Het was regenachtig weer met veel wind. Waarschijnlijk dat hierdoor de opkomst minimaal was.

Annette liet zich hierdoor niet uit het veld slaan; we gingen op pad, weer of geen weer.

Vlinders en rupsen

Als het regent en waait verbergen de insecten zich. Komt de zon tevoorschijn en heb je enig geduld, dan zie je zo weer van allerlei insecten rondvliegen. We hebben met name een paar witjes zien rondvliegen, waaronder een klein geaderd witje. Een gammauil zat op een klaver. Deze vlinder heeft zo'n schutkleur, dat je hem normaal gesproken niet ziet.

Vorig jaar was het een goed jaar voor de vlinders. Dit jaar is het aantal vlinders beduidend minder. Een bewoner van de Nesciohof heeft een Jakobsvlinder gesignaleerd in hun hof. Annette vertelde dat deze vlinder voorheen weinig voorkwam in dit gebied, maar dat ze zich weer uitbreiden. Deze vlinder is zwart met rood. De rupsen van deze vlinder zitten op het Jakobskruiskruid. In de Nesciohof hadden zij inderdaad rupsen op deze planten gezien.



rupsen Jakobsvlinder

Ook Tiko, uit de Vasalishof heeft een prachtige foto gemaakt van de rupsen op het Jacobskruiskruid bij hem in de tuin. Het aantal rupsen komt zeker wel op 40. Dus volgend jaar kunnen we de Jakobsvlinder zien vliegen!

Hommels

Tijdens de excursie hebben we veel hommels gezien, waaronder de steenhommel, de akkerhommel en de aardhommel.

De aardhommel en de steenhommel hebben een kleine tong, de akkerhommel een lange.

De akkerhommel kan hierdoor ook bij de nectar van de lipbloemigen. Soms zie je bij lipbloemigen wel eens een gaatje vlakbij de kern. Dit is het werk van een hommels met een kleine tong die de nectar vanuit die positie wil bemachtigen.



pyjamazweefvlieg

Verder hebben we nog de pyjamazweefvlieg gezien op de lavendel, de hommelszweefvlieg en de wolfsspinn.

Het was een interessante excursie, omdat Annette ontzettend veel weet en dit vol enthousiasme overbrengt.

Verdere waarnemingen

Zoals ik al eerder schreef, het is een karig jaartje voor de vlinders. Terwijl er vorig jaar meerdere kolibrievlinders vlogen, heb ik dit jaar maar een paar keer een exemplaar zien vliegen. Toch ook was de gehakkelde aurelia weer van de partij. De witjes vlogen allang door de hof. Een enkele atalanta en distelvlinder vloog rond.

Een vlinderstruik is niet alleen ideaal voor vlinders, vooral op warme dagen zit hij tjokvol met andere insecten, zoals hommels, spinnen en zweefvliegen.

Op 21 juli zag ik een nachtvlinder. Na speuren in het insectenboek, bleek dit om een weeskind te gaan. Een paar dagen later zagen we nog een nachtvlinder, die we niet goed konden thuisbrengen.

In huis vloog een maanvlekzweefvlieg rond. Deze zag er van dichtbij mooi uit, maar hij kan prikken!

Ook zijn er weer krekels te horen 's avonds. Opvallend is, dat er libelles rondvliegen in de tuinen. Meestal tref je hen aan boven water.

Ada van der Plas

EVA-LITERAIR

aflevering 9: Nescio (1882-1961)

Jongens waren we – maar aardige jongens. Al zeg ik 't zelf. We zijn nu veel wijzer, stakkerig wijs zijn we, behalve Bavink, die mal is geworden.

Met deze eerste zin stap je meteen binnen in de melancholieke wereld van *Titaantjes*, een novelle van Nescio (pseudoniem van J.H.F. Grönloh). Nescio betekent "ik weet niet", en dat is op zich al een uiting van 'stakkerige wijsheid', want Nescio weet maar al te goed dat hij niet veel weet, niet veel kan en - vooral - niet veel voorstelt. Nadat in 1918 zijn drie novellen *Dichtertje*, *De uitvreter* en *Titaantjes* matig werden ontvangen, publiceerde hij niets meer. Het duurde tot 1961 voor de rest van zijn kleine oeuvre boven water kwam.

Daarmee zitten we midden in de thematiek van Nescio: hoe ben en blijf je kunstenaar in een wereld die meer belang hecht aan fatsoen en orde, aan normen en waarden, dan aan de creativiteit van de naar schoonheid verlangende kunstenaar. In het tragische wereldbeeld van Nescio is die kunstenaar gedwongen om honger te lijden of om zich zelf te verkopen aan de zelfvoldaanheid van de gearriveerde burgerlijkheid. Niet voor niets geeft hij zijn eerste novelle de titel *Dichtertje* in plaats van *Dichter*. Hoofdpersoon is een man die zich dichter voelt, die dichter wil zijn, maar die het nooit wordt, omdat hij zich uitlevert aan – wat hij noemt 'De God van Nederland': *De God van je tante, die zei, dat je moest groeten als je langs 't huis van je baas kwam in Delft of Oldenzaal, waar was 't ook weer, ook al zag je niemand, je kon nooit weten wie 't zag. Van je tante, die je zuster altijd liet breien. "Een vrouw mag niet stilzitten."* De God van al die mensen, die zullen zeggen: *"Dat had ik van jou niet gedacht"* [...] De God van allen die geen andere keus hebben dan werken of vervelen." De God van Nederland die zich afvraagt, wat je aan dichters hebt: *Zijn ze nou netjes of niet netjes?*

Dichtertje wordt een burgerheertje, dat promotie maakt. En toen i weer opslag had gekregen aten ze voortaan elke dag soep vooraf. Kortom: Dichtertje wordt een mannetje over wie tante heel tevreden is. (Dit speelt zich af in 1917. Hoe komt het toch dat ik steeds aan de tante van Balkenende moet denken?)

Maar in dit nette, onschadelijke, jonge burgerheertje leefde nog iets, dat geen heertje was, maar een mensch, die niet zoo maar dood wou gaan, die zichzelf een toren wou oprichten tot de blauwe lucht, om te staan in eeuwigheid. En een beest dat zich zat wilde vreten aan al 't onverschillige levende en doode, dat maar dee of hij er niet was en zich wederom zat wilde vreten tot 't alles opgevreten had en alleen over was met 't niet. Maar daar hij niet wist hoe i beginnen moest, kwam er nooit iets van.

Geen wonder dat dichtertje eerst grimmig, dan cynisch en tenslotte "mal" wordt.

Je kunt je afvragen, waarom de straatnamencommissie juist de naam van Nescio uitkoos om de eerste hof van Eva Lanxmeer te sieren. Was het een verkapte poging om elke vorm van idealisme in de kiem te smoren? Was het stille hoon over een tot mislukken gedoemd ecologisch excuus-project? Het is des dichters om te weigeren dat te geloven en om te dromen van een lusthof, waar de stijve burgerkleden van het ingekapselde lijf worden getrokken – de bewoners van de Nesciohof voorop! - en iedereen een lange neus trekt naar tante, die niets anders kan dan het slaken van de kreet: schande!

Dichters aller landen, verzamelt u!

Kees van der Zwaard



Geboren op 19 juli 2004: Madelief. We feliciteren de ouders Esther en Martin en de zussen Iris en Jasmijn uit de Toon Hermanshof met de geboorte van hun dochter en zusje!

VRAAG en AANBOD

Via deze rubriek is het mogelijk om in contact te komen met iets of iemand die iets wil kopen/verkoopen of waarmee je gezellig iets wilt ondernemen. Het kan ook zijn dat je iets te weten wilt komen. Stuur de vraag of het aanbod in naar het redactie-adres mwbaard@hetnet.nl

VRAAG

Werkadres

Ik, Kristina, zoek een schoonmaakadres in jullie wijk. Ik maak al schoon in een van jullie mooie huizen en doe dat met veel plezier. Vanwege mijn allergie zoek ik een adres zonder huisdieren. U kunt mij bellen na 20.00 op 06-27273646. Alvast bedankt!

Jong katje

Wie is er een jong, grijs gestreept katje kwijt? Tel 0345 - 52 39 53.

Backgammonspelers

Er schijnen meerdere Bavkgammonspelers in Lanxmeer te wonen. Wordt dat nog wat?? Het eerste LANXMEER BACKGAMMON TOERNOOI? e-mailtje naar jant@xs4all.nl

AANBOD

Reiki uitwisselavonden

Om de 2 weken op woensdagavond willen wij (Martin en Marietta) Reiki uitwisselavonden gaan houden. Iedereen met Reiki is welkom om mee te doen. De avonden starten om acht

uur en duren tot half elf. Na een korte meditatie zal in groepjes van drie of vier Reiki worden gegeven aan elkaar.

Voor (kruiden)thee wordt gezorgd.

Het adres is: Lodewijk van Deysselhof 21
De data zijn: 15/9, 29/9, 13/10, 27/10, 10/11, 24/11, 8/12 en 22/12.

Bij voldoende belangstelling is er tussen Kerst en Oud en Nieuw een Reiki uitwisselvierdaagse: 27/12, 28/12, 29/12 en 30/12.

Voor diegenen die geen Reiki hebben, maar er nieuwsgierig naar zijn is er een informatieavond op 22/9 om acht uur op hetzelfde adres. *Martin Ouwerkerk en Marietta Fedder*

Diverse bed(jes)

GRATIS af te halen: babybedje en peuterbed, beide wit gelakt en met spijlen, incl. matras. Nesciohof 7, tel. 535953.

Bed, 80 x 190 cm. met twee onderlades en lage ombouw, incl. spiraalbodem en matras. Vraagprijs 15 euro. Nesciohof 7, tel. 535953. *Irene Hendriks - alexander.irene@freeler.nl*

IEDEREEN IN LANXMEER EEN TON RIJKE?

Lanxmeer doet mee aan de landelijke campagne Een Ton voor Water. In navolging van vele andere gemeenten zullen in Lanxmeer tot 1 oktober regentonnen worden verkocht met een tweeledig doel: waterbesparing hier een verbetering van de watersituatie van mensen die verstoken zijn van voldoende en gezond (drink)water. Wereldwijd zijn dat er meer dan 1 miljard.

Alle inwoners van de gemeente kunnen de campagne-regenton bestellen. Van iedere verkochte ton gaat 5 euro naar partnerorganisaties van NOVIB in landen in Afrika, Azië, Latijns-Amerika en Oost-Europa. Zo wordt waterbesparing hier op eenvoudige wijze gekoppeld aan watervoorziening ginds.

Een Ton voor Water is een initiatief van NOVIB, de Centra voor Internationale Samenwerking en milieuorganisaties.

De tonnen

De campagne biedt twee tonnen aan die milieuvriendelijk geproduceerd zijn, geen schadelijke stoffen als cadmium bevatten en goed gerecycled kunnen worden. De meer



luxe 168 liter ton kost kaal 39,50 euro en compleet met voet en vulautomaat 60,50 euro. Kaal en compleet komt de 220 liter ton resp. op 26,50 en 44,00 Euro. Genoemde prijzen zijn inclusief 5 euro voor een partner van NOVIB en inclusief BTW.

220 liter ton

Een vulautomaat sluit je aan op een regenpijp. Het ding zorgt er voor dat het regenwater in de ton loopt totdat de ton vol is.

Interesse?

Meer informatie over de actie en foto's van de tonnen zijn te vinden op www.eentonvoorwater.nl, daar ook nog drie andere modellen en prijzen. Stuur een mailtje met je bestelling aan titus@titusmars.net.

Zoals het er nu uitziet blijft onze lokale 'campagne' beperkt tot dit berichtje in de BEL nieuws. Tot dusverre zijn er 3 tonnen besteld. Vind je het een geweldig idee en vind je dat heel Culemborg de kans moet krijgen om mee te doen, meld je dan aan als meewerkende, dan maken we de actie wellicht wat groter. De actiehandleiding is al klaar (inclusief bovenstaand stukje) en ook op genoemde website te vinden.

Titus Mars

PROJECT OPVANG ANDERS ZOEKT DEELNEMERS EN MEEDENKERS

Het project Opvang *Anders*, dat onderzoek doet en experimenten uitvoert op het gebied van andere manieren van kinderopvang in de 11 dorpen binnen de Gemeente Geldermalsen en omstreken, is op zoek naar ouders die mee willen denken over oplossingen voor knelpunten op het gebied van kinderopvang. Het feit dat je als werkende ouder gemiddeld vijf weken verlof per jaar kunt opnemen, terwijl je schoolgaande kinderen ruim dertien weken per jaar vrij zijn bijvoorbeeld. Ieder apart verlof en vakantie opnemen kan een optie zijn, maar wat als je alleenstaande ouder bent? En waar vind je kinderopvang als je onregelmatige diensten hebt, als je kind (vaak) ziek is, en als je geen auto hebt terwijl de dichtstbijzijnde kinderopvang tien kilometer ver is? Fietsen zou kunnen, maar niet met een baby van 8 weken...

Om creatieve oplossingen te bedenken voor andere manieren van kinderopvang heeft het Europees Sociaal Fonds subsidie beschikbaar gesteld aan het project Opvang *Anders*.

Tijdens de projectperiode is een busje beschikbaar voor groepjes ouders die onderling kinderopvang regelen, waarmee kinderen van en naar school vervoerd kunnen worden, en waarmee uitstapjes gemaakt kunnen worden. Tijd en vervoer knelpunten worden hiermee opgelost. Kinderen kunnen deelnemen aan educatieve, recreatieve en culturele activiteiten, die zonder dit project minder makkelijk bereikbaar zijn wegens het ontbreken van passend openbaar vervoer.

Na afloop van het project (april 2005) zal een handleiding verschijnen waarmee ouders zelfstandig een andere manier van kinderopvang kunnen realiseren.

Ouders die meer informatie wensen over mogelijke deelname aan het project of mee willen denken over mogelijke alternatieve opvang vormen kunnen contact opnemen met Patricia Kraan of Suzanne Hanegraaf via 0345 680367 of opvang-anders@zonnet.nl

FEEST LODEWIJK VAN DEIJSELHOF



In de Lodewijk van Deysselhof werd op 14 augustus het "Hoe was je vakantie-feest" georganiseerd. De traditionele kinderklim werd voor de gelegenheid verlegd naar de toevallig beschikbare klimmuur. Sommige kinderen van boven de veertig mochten ook deelnemen.

Titus Mars



HOF SPELEN IN DE TOON HERMANSHOF

Geïnspireerd door de Olympische Spelen bedachten Aster & Pieter voor de kinderen uit de Toon Hermanshof een middag vol sportief vertier. Zondag 22 augustus streden 14 kinderen om het brons, zilver en goud! Het publiek ging uit haar/zijn dak en de zon zorgde voor Griekse temperaturen!

WATERPERIKELLEN

Het zal de lezer niet ontgaan zijn dat na zonnenschijn regen komt, veel regen, steeds meer regen lijkt het wel, en omgekeerd. Eerst eb, dan vloed (soms springvloed), en dan weer eb. Zo gaat de natuur zijn eigen gang. Ik wil hierbij niet de discussie aangaan over de menselijke bijdrage aan de opwarming van de aarde en de wellicht daaruit volgende klimaatveranderingen, maar het onderwerp wat dichterbij huis, dat wil zeggen binnen onze geliefde woonwijk, brengen. Daartoe aangespoord door de bepuntmutste vrienden die zich steeds openlijker aan mij manifesteren; de kabouters.

Want tijdens mijn avondlijke tuinbezigdheden (twee weken achterstallig onderhoud dat naarstig ingelopen diende te worden) werd er laatst weer zachtjes aan de slippertjes van mijn overhemd getrokken, en vroeg een bedeesd stemmetje om mijn aandacht. Het water was de spreker inmiddels aan tot de lippen gestegen, en niet alleen in overdrachtelijke zin. Hij had letterlijk last van hoge waterstanden, of beter gezegd, van snel wisselende waterstanden. Waarna het mannetje mij uitlegde dat het water in de retentievijvers wel snel stijgt, doch zeer langzaam daalt. En als het daalt, dan ook zeer ver daalt. Hierdoor ontstaan voor de kabouters grote problemen, want zoals wij allen weten leven zij van alles wat de natuur hen biedt: vruchten, granen, af en toe een konijn of kip (niets menselijks is de kabouter vreemd) en ook vis. Voor de vangst van dat laatste zijn ze afhankelijk van de retentievijvers, en omdat ze geen tijd hebben om de halve dag met een hengeltje langs de waterkant te staan,

bedienen zij zich van kleine fuikjes. En daar zit nu het probleem. De snel stijgende waterspiegel maakt het vaak onmogelijk de vangst binnen te halen. Zo zet je een fuik en een dag later sta je op dezelfde plek tot aan je kruin in het water of lig je vanuit een bootje tevergeefs met spartelende armpjes naar de oogst beneden het wateroppervlak te zoeken. En dan duurt het weer weken tot het water voldoende is gezakt. Kortom, een onwerkbare situatie. En de schuld ligt bij Vitens. En of ik daar niet iets aan kan doen.

Tja, dan moet ik uitleggen dat wij als mensen daar al van alles aan hebben geprobeerd te doen, maar dat het in dit geval gewoon niet lukt, en dat het voor ons ook niet leuk is. Want wij krijgen geen huishoudwater, waardoor het waterbedrijf het overvloedige spoelwater in de retentievijvers loost en daardoor bij harde regen die fluctuerende waterstanden ontstaan. Waarop het mannetje riposteert dat het eerste van ondergeschikt belang is, want

- wat stelt die drinkwaterbesparing eigenlijk voor nu je van de rijksoverheid met huishoudwater alleen je toilet mag spoelen?
- wat had je met het uitgespaarde drinkwater willen doen, in mammoettankers naar de Derde Wereld vervoeren om het drinkwatertekort ter plekke te verminderen?
- en wat had de voorbeeldfunctie van Lanxmeer nog voorgesteld wanneer nergens in Nederland de mogelijkheden voor toepassing van huishoudwater zo gunstig zijn als hier?

Wat ik uit deze opmerkingen bespeur is dat wij als bewoners het lot der kabouters niet voldoende aantrekken. Maar een goed gesprek

van tijd tot tijd kan daar veel verbetering in aanbrengen, zoals deze avond gebleken is. Ik heb inmiddels de saké en de sushi's (toch nog een hele kluit voor zo'n mannetje) uit de koelkast gehaald en als de zon al lang is verdwenen gaan we als vrienden ons weegs.

Wetende dat gedeelde smart nog maar halve smart is.

Hedja Kastijk

Adressen/Colofon

Redactie:

Gonda Baard, mwbaard@hetnet.nl
 Mario Huizinga m.huizinga@hetnet.nl
 Machteld van der Veen, oortwijn@inn.nl
Foto's: Tiko Huizinga, Cees Steijlen, Titus Mars, Rudi Oortwijn, Mario Huizinga

Lay-out:

Gonda Baard en Irma Mommers
 Oplage: 290 exemplaren.
 Papier: Global White 100% chloorvrij
 milieukeurmerk

Contactgegevens BEL-bestuur

Martien Lodder, tel. 522 246
mlodder5.member9@freeler.nl
 Rudi Oortwijn, tel. 632 006
oortwijn@inn.nl
 Wil van Hooft, tel. 515 012
wilvanhooft@tiscali.nl
 Mena Schermer, tel. 521 327
menaschermer@hetnet.nl
 Kees van Herk, tel. 548 285
keesvanherk@wanadoo.nl
 Jaap van der Ham, tel 536 353
vd.ham@hccnet.nl

Contactpersonen BEL-werkgroepen

Stichting Terra Bella, Lambik Swinkels
l.swinkels@inter.nl.net
 Bouwgebreken, Bernard Beguin
Bequin.culemborg@planet.nl
 Energie en Installaties, E. Zijlemaker
e.zijlemaker@planet.nl
 Verkeer, Annet Dane
Annet.dane@hetnet.nl

Autodelen, Edgar Kampers
e.kampers@snm.nl
 Werkgroep Internet, Website, Rudi Oortwijn
Oortwijn@inn.nl
 Huis- en wijkmonitoring, Mario Huizinga
m.huizinga@hetnet.nl Bewonersboek, Carla de Jonge en Sandra Wormgoor
eva.bureau@wxs.nl
 Inburgering, Carla de Jonge
eva.bureau@wxs.nl

EVA-bureau: Bertus Aafjespad 5,
 tel. 532 699, eva.bureau@wxs.nl

Stadsboerderij: Rutger v. Mazijk, tel. 513 452,
caetshage@wanadoo.nl

Website BEL: www.bel-lanxmeer.nl

Kopij Nieuwsbrief

Het volgende nummer verschijnt begin november 2004. De kopij **voor 14 oktober a.s.** bij de redactie op het onderstaande e-mail adres inleveren. Gonda Baard
mwbaard@hetnet.nl
 Geen e-mail, dan graag de tekst op flop aanleveren. Het redactieadres is: Martinus Nijhoffpad 13, 4103 WP Culemborg, tel. 521 394.

Heb je zelf geen foto bij de tekst, neem dan even contact op met onze BEL fotograaf Jaap van de Ham (tel. 536 353). Illustraties apart in jpg. naar Irma Mommers, irma@buromommers.nl. Foto's of tekeningen om te scannen brengen naar Toon Hermanshof 11 (tel. 530 791).

AGENDA

September	Oktober	November
8 september hofvergadering Toon Hermanshof	13 oktober informatie avond Energie en Installaties	4 november hofvergadering Nesciohof
18 september Samenwerkingsfeest met gemeente en Vitens	20 oktober redactievergadering	